

A Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola

Diabéteszes tanuló speciális ellátási eljárásrendje

Szombathely, 2021. október 30.

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
Mi a cukorbetegség?	3
A kezdődő cukorbetegség tünetei, azaz a magas vércukorszint jelei:	3
Gyerekkori 1-es típusú diabétesz kezelése	3
A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése.....	4
I. hipoglikémia	4
II. hiperglikémia	5
Legitimáció	6

Bevezető

Magyarországon a cukorbeteg gyermek száma évről évre nő. Minden oktatási intézménynek ezért fontos feladata felkészülni a cukorbeteg gyermekek fogadására, ismerni az 1-es típusú cukorbetegség megelőzési lehetőségeit és a diabétesz korai tüneteit is, melyek felismerésével akár életveszélyes állapotot előzhetnek meg.

Mi a cukorbetegség?

A cukorbetegség a cukoranyagcsere zavara. Az 1-es típusú cukorbetegség autoimmun betegség. A szervezet téves immunválasz során elpusztítja a saját inzulintermelő sejtjeit. Az inzulin egy hormon, a vércukorszint egyik legfőbb szabályozója. Feladata segíteni a cukornak a véráramból a sejtekbe jutni, ahol energiaként hasznosul. Ha nincs inzulin, a cukor a véráramban marad, miközben a szervezet éhezik - ekkor beszélünk cukorbetegségről, melynek jele a normális értéket meghaladó vércukorszint. Az inzulin az élethez elengedhetetlen, ezért 1-es típusú cukorbetegség során egy életen át inzulininjekciók formájában szükséges pótolni. Az inzulin pótlása mellett és azzal együtt az 1-es típusú cukorbetegség kezelésének célja a nem-cukorbeteghez hasonló vércukorszintek elérése.

A kezdődő cukorbetegség tünetei, azaz a magas vércukorszint jelei:

- erős szomjúságérzet
- sok ivás, gyakori pisilés
- a megnövekedett mennyiségű vizelet miatt ólmos fáradtság, bágyadtság, rossz közérzet acetonszagú lehelet, bőrvizsketés
- nehéz sebgyógyulás
- gyors fogyás, testsúlycsökkenés
- homályos látás
- visszatérő vagy nem múló fertőzések, gyulladások

Gyerekkori 1-es típusú diabétesz kezelése

A gyermek kezelőorvosa (diabetológus szakorvos) által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyerekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
2. étrendi kezelés
3. helyes életmód

→ 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az **inzulinterápia**, hiszen ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni, általában erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával szokták megoldani. Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.

→ 1-es típusú cukorbetegség kezelésének is szerves része a **diéta**, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása. A páciensnek törekednie kell az úgynevezett natív

cukormentes étrendre, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.

- Elengedhetetlen része az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében is a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vércukorkoncentrációját.
- Az életmód terápia minden gyermekkori cukorbetegségben használandó, ebbe beletartozik a fizikai aktivitás rendszeressé tétele, illetve a táplálkozás megváltoztatása.
- A gyermeknek kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket, törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására, a teljes kiőrlésű gabonák preferálására a fehér lisztből készületekkel szemben. Nem elhanyagolandó az elegendő folyadék elfogyasztása sem.

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése

I. hipoglikémia

- a gyermek vércukorszintje tartósan alacsony

kialakulásának okai:

- a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett
- a gyermek későn étkezett
- túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után
- rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel

tünetek:

- rosszullét
- heves szívdobogás
- szédülés
- remegés
- sápadtság
- hideg verejtékezés
- látászavar
- beszédzavar
- gyengeség, bágyadság
- éhségérzet
- hányinger, hányás
- fejfájás

Az alacsony vércukorszint kezelése

Az alacsony vércukorszint magától nem javul, így azt azonnal kezelnie kell. Fontos, hogy a lehető leghamarabb felismerjük a tüneteket. Ha hipoglikémiát észlelünk a következőket kell tenni:

1. vércukorszint azonnali mérése

2. ha a vércukorszint az orvosa által megállapított szintnél alacsonyabb, akkor azonnal meg kell etetni, vagy itatni. Valamilyen gyorsan felszívódó cukrot tartalmazó táplálékkal
 - nem diétás ital vagy gyümölcsle
 - szőlőcukor
 - egy pohár tej
3. a fenti bármelyik étel, ital elfogyasztása után várni kell 15 percet, majd újból meg kell mérni a vércukorszintet
4. ha a vércukorérték továbbra is alacsony, vagy ha nem érzi jobban magát a tanuló azonnal mentőt kell hívni és a szülőt értesíteni

II. hiperglikémia
- a gyermek vércukorszintje tartósan magas

tünetek:

- acetonos lehelet
- hányinger, hasfájás
- szapora, mély légzés

A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik!
Azonnal mentőt kell hívni és a szülőt értesíteni!

Legitimáció

Az iskola egészségügyi ellátást biztosító orvos 2021. november 10-én írásban véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Szombathely, 2021. november 10.

orvos

A Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola nevelőtestülete 2021. november 11-én a dokumentumot megismerte és jóváhagyta.

Szombathely, 2021. november 11.

igazgató

A Szülői közösség 2021. november 11-én a dokumentumot megismerte.

Szombathely, 2021. november 11.

elnök

Az eljárásrendből egy példányt a diabétesszel érintett gyermek szülőjének át kell adni.